

Oktober 2009

Viborg er gået sine egne veje

Et politisk udvalg uden lokal forankring og et landdistriktsråd uden politisk ophæng kører side om side - med succes, siger politiker og ildsjæl.

Som et af de eneste steder i landet har Viborg Kommune nedsat et rent politisk udvalg - Demokratiudvalget - der skal tage sig af lokalsamfundenes ve og vel. Eller rettere *også* lokalsamfundenes ve og vel. For Demokratiudvalget er åbent for henvendelser fra enhver enkeltperson, forening, landsby og alle andre fra by eller land, der har ideer til "sit" områdes udvikling.

Heroverfor - eller ved siden af - står en række lokalråd/landsbyråd, der er samlet i et Landdistriktsråd. Der sidder ingen politisk udpegede folk i Landdistrikstrådet, og der er ikke noget formaliseret samarbejde over til den kommunale organisation - ej heller til Demokratiudvalget.

Set udefra virker det som om samarbejdet mellem det politiske niveau og lokalsamfundene er næsten ikke-eksisterende. Men det passer ikke, fastslår både formanden for Demokratiudvalget, Mette Nielsen, og formanden for Landsbyrådet, Mogens Møller Nielsen.

Mogens Møller Nielsen kalder samarbejdet fint - i dag.

-Men, fortsætter han, - da vi efter kommunalreformen startede med at få hold på lokalsamfundene, fik vi en meget negativ kommunal modtagelse. Man troede nok, at vi ville optræde som en slags mini-sogneråd på landdistrikternes vegne. I takt med at vi har lært hinanden at kende, og ved hvad vi hver i sær står for, har vi fået et langt bedre samarbejde. Det gælder også over til Demokratiudvalget.

Det forhindrer dog ikke Mogens Møller Nielsen i at have visioner, når han bliver bedt om at tegne den fremtidige organisering af landdistriktsarbejdet. Visionen er en fusion af Demokratiudvalget og Landsbyrådet, så lokalsamfundene får en direkte linje til politikerne.

Også formanden for Demokratiudvalget, Mette Nielsen, kalder samarbejdet godt.

-Vi er utroligt glade for de samarbejdspartnere, vi har både i Landdistriktsrådet og lokal- og landsbyrådene. Deres input og tilstedeværelse er en af vores styrker, siger hun.

Men fra sit politiske sæde mener hun ikke, at det ville være lettere/bedre at have én direkte kanal ud til de mange lokalsamfund i kommunen.

Derom senere.

En vrimmel af lokalsamfund

Efter kommunalreformen kom Viborg Kommune til at omfatte seks tidligere kommuner. Den nye storkommune blev landets arealmæssigt næststørste, og som en følge heraf også hjemsted for

særdeles mange landsbyer og lokalsamfund. Helt nøjagtig 92. Altså noget af en mundfuld, når man skulle finde fælles fodslaw i forhold til politikerne i den nye storkommune.

Udgangspunktet blev derfor de eksisterende landsbyråd i de seks gamle kommuner. Som en fælles paraply over dem blev Landdistrikstrådet dannet. Herefter gjaldt det så om at få fat i, hvad der måtte være af lokalråd.

Landdistrikstrådets formål er bl.a. at skabe fællesskab og udvikling på tværs af kommunen. Desuden skal rådet i samarbejde med kommunen etablere en rådgivning for frivillige projekter, lette adgangen til det offentlige og fungere som guide for projekterne.

-Ildsjælene var mange rundt omkring, men et af problemerne var, at landsbyerne var organiseret vidt forskelligt, fortæller Mogens Møller Nielsen. -Nogle havde etableret lokalråd og var med i landsbyrådet, andre havde ingenting. Det gjorde det svært at skabe en ensartet organisation, der var noget af det, politikerne efterspurgte.

Engagementet fuser ud

Et andet - overraskende - problem var, at det lokale engagement var vigende.

En del af lokalrådene havde tidligere en direkte kontakt til kommunens landsbyråd og adgang til de penge, landsbyrådet havde at arbejde med. I den nye storkommune blev landsby-rådene stækket - beslutningsmæssigt og økonomisk - og det nye landdistriktsråd havde ingen penge eller politisk repræsentation.

Nu hed det Demokratiudvalget og LAG'en, hvis lokalsamfundet ville have støtte til sine ideer.

-Jeg tror, folk følte, at tingene kom langt væk. Det blev "dem derinde", siger Mogens Møller Nielsen. Blandt andet derfor har Landdistriktsrådet valgt at bruge kræfterne på at få alle lokalsamfund med, frem for at få alle til at organisere sig ens.

Mogens Møller Nielsen tror da også, at engagementet vil dukke op igen, efterhånden som fællesskabsfølelsen vokser. Især ville hans vision om at samle Demokratiudvalg og Landdistriktsråd give bedre grobund for at få det lokale engagement tilbage i fuld blomstring. Bl.a. fordi lokalsamfundene dermed kunne se, de fik en direkte politisk indflydelse, mener han.

Det mest direkte af alt

Men borgerne kan næsten ikke få det mere direkte end med Demokratiudvalget, mener udvalgets formand, Mette Nielsen.

-Vi lægger vægt på, at alle og enhver med eller uden en organisation i ryggen kan søge hjælp og støtte til sine ideer, siger hun.

Udvalget har ansat en borgerguide, som folk kan kontakte og spørge til råds. Borgerguiden hjælper med viden om, hvilke støttemuligheder, der findes, og hvordan de kan kombineres. Hun tager ud og guider lokal-samfundene i deres arbejde og kan orientere om, hvilke kommunale beslutninger, der

evt. kan blokere for eller måske fremme deres ide. Desuden har kommunen lavet en hjemmeside, hvor folk kan hente ansøgningsskemaer plus en stribe andre oplysninger.

Demokratiudvalgets funktioner ligger altså tæt op af Landdistriktsrådets formål, men er bredere i sit sigte.

- Vi skal få flest mulige af de mennesker i tale, der vil deres lokalområde det godt, fastslår Mette Nielsen entusiastisk. Og for os kan et lokalområde lige så vel være et hjørne af Viborg by som en landsby.

Pengene rækker

I forhold til LAG'ens pulje på små seks mio. kr., er Demokratiudvalgets pengekasse på en beskedent mio. kr. Men det generer ikke Mette Nielsen. Hun bor selv i et mindre lokalsamfund og ved, at man kan komme langt med en million kr. For mange gange kan de lokale ønsker imødekommes med 10.000-15.000 til en legeplads eller til et kulturelt arrangement.

Demokratiudvalget har både været fødselshjælper for og selv barslet med initiativer i lokalsamfundene. Et af dem er kåring af Årets Lokalområde, hvor 23 lokalområder allerede indenfor de første 14 dage havde meldt sig i konkurrencen om de 50.000 kr.

Udtryk for succes, mener Mette Nielsen og understreger, at værdien af denne umiddelbarhed skal bevares. Ad hoc-ressourcer kalder hun de mennesker, som brænder for at gennemføre en ide eller et projekt, men ikke orker først at etablere sig i en forening eller organisation.

-Vi skal være åbne også for folk uden vedtægter i ryggen, fastslår hun. -Derfor er der ikke noget problem i, at landdistriktsarbejdet kører i parallelle spor. Jeg ser ikke noget modsætningsforhold mellem Demokratiudvalget, Landsbyrådet eller LAG'en, men tværtimod stor synergieffekt.